

(*)Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

(*)Grao en Educación Primaria

Subjects

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G120V01301	Learning & development of motor functions in primary education	1st	6
P02G120V01302	Experimental sciences	1st	6
P02G120V01303	Spanish language	1st	6
P02G120V01304	Mathematics & its didactics 1	1st	6
P02G120V01305	Geography	1st	6
P02G120V01401	Didactics of plastic & visual arts	2nd	6
P02G120V01402	Didactics of experimental sciences 1	2nd	6
P02G120V01403	Expression & musical language	2nd	6
P02G120V01404	Galician language	2nd	6
P02G120V01405	Mathematics & its didactics 2	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria**

Subject	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria			
Code	P02G120V01301			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Romo Pérez, Vicente Carballo Afonso, María Rocío			
Lecturers	Carballo Afonso, María Rocío Romo Pérez, Vicente			
E-mail	rociocarballo@uvigo.es vicente@uvigo.es			
Web				
General description	Materia de estudo e análise da motricidade humana, baseada no aprendizaxe e no desenvolvemento motor, e, con especial incidencia na etapa de 6 a 12 anos.			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecementos de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor	A1 A2 A4	B1 B3 B5 B6 B7 B8 B9
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor nos alumnos/as de primaria	A2 A4 A10	B2 B8 B11 B13
Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor dos nenos/as	A1 A3 A5 A6	B15 B18 B21
Interpretar e utilizar os diferentes instrumentos de medida e avaliación do aprendizaxe e desenvolvemento motor	A1	B1 B2 B9 B17
Desenvolver propostas prácticas de ensino-aprendizaxe propias da materia, adaptando o proceso a diferentes colectivos	A1 A5 A6	B15 B21
Ser capaz de reflexionar e desenvolver unha actitude crítica e autónoma na aprendizaxe dos contidos da materia.	A8	B11 B13 B20
Adquirir destrezas específicas da docencia na etapa educativa de primaria	A2 A3 A5	B2 B13 B14 B17
Contribuír ao fomento da educación non sexista e para a paz.	A1 A5 A6	B1 B11
Manexar adecuadamente as técnicas de traballo e as fontes documentais propias da materia.	A8 A11	B1 B2 B6 B21
Ser capaz de traballar en equipo e desenvolver habilidades de comunicación	A2 A10	B3 B9 B11 B18

Contidos

Topic	
Desenvolvemento e aprendizaxe motor. Conceptos xerais e modelos explicativos	-Comportamiento Motor - Aprendizaxe Motor - Desenvolvemento motor
Desenvolvemento cualitativo da motricidade	-Cualidades perceptivomotrices. -Cualidades coordinativas. -Habilidades motrices. -Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención.
Desenvolvemento cuantitativo da motricidade	-O crecemento e as cualidades físicas. -Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	2	4
Sesión maxistral	22	66	88
Prácticas de laboratorio	7	19	26
Presentacións/exposicións	8	24	32

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description	
Actividades introdutorias	Cuestionario de avaliación inicial
Sesión maxistral	Sesións maxistras do/a docente en referencia aos contidos específicos da materia

Prácticas de laboratorio	Exposición presentación de ejercicios, traballos ou tarefas de carácter práctico relacionadas co aprendizaxe e o desenvolvemento motor na etapa primaria.
Presentacións/exposicións	Mediante técnicas grupais participativas, elaborárase un traballo que será exposto na aula polo alumnado

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Orientacións iniciais da cara ao nivel inicial, nas primeiras sesións de traballo, e de forma individual nas titorías

Avaliación

	Description	Qualification
Sesión maxistral	Exame dos contidos da materia	50
Prácticas de laboratorio	1. Asistencia activa as clases prácticas 2. Elaboración e posta en marcha de sesións prácticas e tarefas por parte do alumnado	40
Presentacións/exposicións	Evaluación continua a través da exposición do proxecto de traballo grupal	10

Other comments on the Evaluation

O alumno/a terá que acadar unha nota numérica mínima de 5 puntos en cada un dos tres apartados avaliábeis, é dicir, hai que aprobar todos os apartados da materia.

Para a segunda convocatoria, en xullo, se non se chega a un 5 en algún dos apartados cualificables na convocatoria anterior, o alumno/a terá que presentarse so cos apartados suspensos (teórico, práctico ou traballo).

O alumnado que non supere a materia nas dúas convocatorias do curso académico 2013/2014, terá que presentarse con toda a materia ao ano seguinte.

O alumnado que non poda asistir a clase por causa grave e baixo xustificación, terá que facer un traballo para compensar a non asistencia a clase, ademais dun exame práctico. Deberá porse en contacto cos docentes no primeiro mes de clase para determinar o tema do mesmo e as datas.

Bibliografía. Fontes de información

- OÑA SICIALIA, A. Martínez Marín, M.; Moreno Hernández, M.; Ruiz Pérez, L.M. (1999), **Control y aprendizaje motor**, 1º,
- RUIZ PÉREZ, L. (1987), **Desarrollo motor y actividades físicas**, 1ª,
- LE BOULCH, J. (1979), **La Educación por el movimiento en la edad escolar**,
- FAMOSE, J. (1992), **Aprendizaje Motor y dificultad de la tarea**, 1ª,
- CASTAÑER, M. Y CAMERINO, O. (2006), **Manifestaciones básicas de la motricidad**, 1º,
- DA FONSECA, V. (1998), **Manual de observación psicomotriz : significación psiconeurológica de los factores psicomotores**, 1º,
- DIAZ LUCEA, J. (1999), **La Enseñanza y aprendizaje de las habilidades y destrezas motrices básicas**, 1º,
- CRATTY, B.J. (1979), **Motricidad y Psiquismo en la educación y el deporte**,
- GRANDA, J. (2002), **Manual de aprendizaje y desarrollo motor : una perspectiva educativa**,
- RUIZ PÉREZ, L. (2001), **Desarrollo, comportamiento motor y deporte**,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Ciencias experimentais**

Subject	Ciencias experimentais			
Code	P02G120V01302			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Serralle Marzoa, Jose Francisco			
Lecturers	Serralle Marzoa, Jose Francisco			
E-mail	jfserralle@uvigo.es			
Web	http://lires@uvigo.es; jfserralle@uvigo.es			

General description Se tomamos en consideración os referentes que neste momento existen acerca das tendencias ao redor da titulación que marca o EEES, como son o estudo das competencias específicas de formación disciplinar e profesional do Libro Branco (ANECA) do Título de Grao de Maxisterio na área de ciencias experimentais, obsérvase que as competencias máis valoradas aluden a aspectos vinculados directamente co desenvolvemento didáctico da área, xunto á imprescindible formación e coñecemento dos contidos do propio currículo de Ciencias da EP. As competencias específicas para a área de Ciencias Experimentais, exponse en termos de obxectivos na proposta de Título Universitario de Grao segundo RD 55/2005, de 21 de xaneiro de Mestre de EP. Neste contexto normativo, as universidades van seguir sendo competentes na formación inicial do profesorado e van seguir contribuíndo substancialmente ao perfil profesional do profesorado novel de EP.

No presente curso continuarase coa experimentación do Proxecto de Innovación: "DESEÑO E IMPLANTACIÓN DE PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN EN GRAOS E POSGRAOS A TRAVÉS DA PLATAFORMA TEMA: CUESTIONARIOS KPSI, RÚBRICAS E MAPAS CONCEPTUAIS EN FORMATO DIXITAL" (Pendente de Resolución Reitoral), consistente en:

Neste marco propónse o deseño e implantación de procedementos que inciden no proceso de aprendizaxe (avaliación formativa e formadora, na que o alumnado é corresponsable) a través dos seguintes instrumentos: Cuestionarios ou formularios Knowledge and Prior Study Inventory (KPSI), Rúbricas ou matrices de valoración e Mapas Conceptuais. Todos eles están inseridos na combinación entre o traballo cooperativo e o individual, pois se ben os procesos de aprendizaxe teñen lugar socialmente, a aprendizaxe é individual. No caso dos Mapas Conceptuais tamén se utilizan como probas de execución ou realización.

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación

B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento dunha lingua estranxeira
B5	Coñecementos de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
☐ Capacidade para comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais	A1	B1
	A2	B2
☐ Capacidade para analizar e comprender o currículo escolar e a complexidade dos procesos educativos das ciencias experimentais na E. Primaria	A3	B3
	A4	B4
	A5	B5
☐ Capacidade para comprender a construción do coñecemento científico e da ciencia escolar, no relacionado cos aspectos físico-químicos, biolóxicos e xeolóxicos	A6	B6
	A7	B7
	A9	B8
☐ Ser quen de buscar, coñecer e utilizar recursos para o ensino das ciencias na Educación Primaria e para deseñar actividades de aula e de laboratorio	A11	B9
	A12	B11
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
		B17
		B19
		B21
		B22

Contidos

Topic	
1. Educación científica e aspectos curriculares da EP: aspectos fisicoquímicos, biolóxicos e xeolóxicos.	As Ciencias Experimentais. Ciencia, Tecnoloxía, Xénero, Sociedade, Ambiente.
2. Metodoloxías científicas. A ciencia nos medios de comunicación social.	Fundamentos do ensino das ciencias na E. Primaria. O decreto de currículo da EP
3. A unidade e a diversidade da materia na natureza.	A materia e a súa diversidade na natureza (enfoque físico, químico, biolóxico e xeolóxico)
4. Materia e enerxía.	Materia e enerxía (enfoque físico, químico, biolóxico e xeolóxico)
5. Máquinas e tecnoloxías.	Máquinas e aparellos tecnolóxicos
6. Análise de contidos científicos básicos e aplicacións didácticas para a ensinanza dos contidos do currículo de EP relacionados cos aspectos físico-químicos, biolóxicos e xeolóxicos.	O traballo práctico na aprendizaxe das ciencias experimentais. A aula-laboratorio na E. Primaria e as saídas didácticas

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Eventos docentes e/ou divulgativos	4	0	4
Traballos de aula	20	10	30
Prácticas de laboratorio	16	32	48
Titoría en grupo	7.5	0	7.5
Metodoloxías integradas	0	22.5	22.5
Sesión maxistral	10	0	10
Debates	14	0	14
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	10	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Eventos docentes e/ou divulgativos	Realización de conferencias e obradoiros
Traballos de aula	Realización de traballos de aula
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais e traballos prácticos.
Titoría en grupo	Realización de titorías grupais. Resolución de dúbidas.
Metodoloxías integradas	Realización de actividades globalizadas
Sesión maxistral	Exposicións do profesorado
Debates	Realización de debates e pequeno grupo e gran grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Debates	Resolución de dúbidas, coavaliación
Eventos docentes e/ou divulgativos	Resolución de dúbidas, coavaliación
Traballos de aula	Resolución de dúbidas, coavaliación
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas, coavaliación
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas, coavaliación
Sesión maxistral	Resolución de dúbidas, coavaliación

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos de aula	Consistentes na realización de investigacións pautadas sobre a ensinanza dos contidos científicos e tecnolóxicos tratados na materia.	40
Prácticas de laboratorio	O alumnado, individualmente e en pequeno grupo deseñará simulacións e desenvolverá actividades experimentais para a súa realización na aula e no laboratorio.	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realización individual de dúas probas escritas presenciais, unha sobre os contidos teóricos desenvolvidos na aula e a outra sobre as actividades experimentais deseñadas e desenvolvidas no laboratorio.	40

Other comments on the Evaluation

- Na bibliografía inclúese a referencia completa do libro titulado *Ciencia para educadores*. O uso deste libro é obrigatorio para poder realizar unha parte importante das actividades e traballos que serán obxecto de avaliación.
- Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir ás sesións lectivas de aula e de aula-laboratorio nun 80% do tempo presencial, cun aproveitamento axeitado.
- Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en FAITIC, en formatos de código aberto ou de visores libres.
- Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan axeitadas.
- **1ª CONVOCATORIA:** A cualificación final (nota) será obtida, por avaliación continua, mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares (notas) dos traballos de aula, das prácticas de laboratorio e das probas presenciais, realizadas ao longo do curso. En todo caso será necesario acadar unha cualificación mínima de aprobado (5 sobre 10) en cada un dos apartados establecidos de: Traballos de aula, PRácticas de laboratorio e Proba presencial individual.
- **2ª CONVOCATORIA:** se gardarán todas as cualificacións parciais (notas) positivas dos traballos de aula e das

prácticas de laboratorio, obtidas pola alumna ou polo alumno durante todo o curso, que poderadas segundo as porcentases anteditas (40% e 20%, respectivamente) serán acumuladas sumativamente nunha cualificación única (nota), a que promediará ao 40 % coa cualificación (nota) da proba escrita presencial desta convocatoria. Se a alumna ou o alumno manifesta expresamente, por escrito na cabeceira da primeira folla de exame desta 2ª convocatoria, o seu desexo de que non sexan tidas en conta estas notas, a súa cualificación final será unicamente a nota derivada da corrección desta proba.

Bibliografía. Fontes de información

- GARRIDO, J.M.; PERALES, F.J.; GALDÓN. M. (2008): **Ciencia para educadores**. Madrid - Pearson Educación.
<http://www.pearsoneducacion.com/corporativo/resultados.asp?ean=9788483224250&categoria=Educaci%F3n&valor=a&buscar=Ciencia%20para%20educadores>
- ARIAS, A. et al. (2009): **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**. Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia.
http://www.edu.xunta.es/ftpserver/portal/DXC/9002463-Proxectos_Web.pdf
- Enric Ramiro i Roca (2010). **La maleta de la ciencia**. Barcelona - Editorial Graó
<http://www.grao.com/llibres/arees/didactica-de-las-ciencias-experimentales/pagact/1/la-maleta-de-la-ciencia>
- VanCleave , Janice (2005). **Química para niños y jóvenes**. LIMUSA WILEY
<http://www.libreria-limusa-wiley.com/home/product/73/546/quimica-para-ninos-y-jovenes?keyword=Qu%C3%ADmica+para+ni%C3%B1os+y+j%C3%B3venes>
- VanCleave , Janice (2000). **Animales**. LIMUSA WILEY
<http://www.libreria-limusa-wiley.com/home/product/73/171/animales>
- Battista Quinto Borghi (2009). **Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento**. Barcelona - Editorial Graó.
<http://www.grao.com/llibres/los-talleres-en-educacion-infantil>
- JORBA, J. e SANMARTÍ, N. (1996): **Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de evaluación continua**. Madrid: M.E.C.
http://books.google.com/books/about/Ense%C3%B1ar_aprender_y_evaluar.html?hl=es&id=a_rCXRbXikwC
- Consellería de Educación e O.U. **Repositorio Lexislativo**. Actualizado. Xunta de Galicia.
<http://www.edu.xunta.es/portal/contenido?comando=ContenidoDinamicoComando&accion=verRecurso&IID=gl&trID=6feef521-c0a8fd03-006e7a5b-20451b33&pwID=e4763dcf-0a0a2825-006c0962-b0b5ef8f&rID=715e03c7-45321682-00e1ff2f-0c0bc0e8>

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica das ciencias experimentais I/P02G120V01402

Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502

Other comments

Ver apartado de avaliación

IDENTIFYING DATA**Lingua española**

Subject	Lingua española			
Code	P02G120V01303			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	1c
Teaching language				
Department	Lingua española			
Coordinator	Cuevas Alonso, Miguel			
Lecturers	Cuevas Alonso, Miguel Fernandez Martin, Patricia			
E-mail	mcuevasalonso@gmail.com			
Web				
General description	Esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento dunha lingua estranxeira
B5	Coñecementos de informática
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e promoverlos nos estudantes dende a participación o esforzo individual.	A1	B1
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A6	B1 B3 B7
Coñecer, respetar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa.	A6	B12
Recoñecer a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	A1 A2	B16
Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A6	B1 B3 B4

Falar, leer e escribir, correcta e adecuadamente, a lingua española.	A1 A2 A11	B1 B7 B13
Coñecer a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	A4 A7	B3 B7 B13
Coñecer e saber usar a gramática do español.	A4 A6	B1 B5 B7 B13 B15
Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da semántica, a lexicoloxía e a lexicografía do español.	A1 A2 A6	B1 B7 B9 B13 B15

Contidos

Topic	
1. Cuestións xerais de comunicación	1.1. Comunicación, linguaxe e significación. 1.2. A linguaxe como instrumento de comunicación e expresión. 1.3. Mensaxes, sinais e supostos: procesos inferenciais e semióticos 1.4. O código na comunicación 1.5. Relevancia
2. Fonética e fonoloxía do español	2.1. Fonética e fonoloxía. As relacións entre os elementos do sistema. 2.2. Fonética. ramas da Fonética. Fundamentos da Fonética Articulatoria e Acústica. Os sons do español. A transcripción. 2.3. Fonoloxía. Ámbito de estudo. A fonemática e a prosodia. O fonema e a súa determinación. Os fonemas do español. Neutralización, desfonoloxización e distribución defectiva. A transcripción. 2.4. Suprasegmentos. A sílaba. O acento. A entoación.
3. Morfología e sintaxe	3.1. O ámbito da morfoloxía e da sintaxe. As unidades. Enunciado e oración. A noción de sintagma. 3.2. Descrición das unidades. 3.3. As categorías gramaticais. 3.4. Unidades sintácticas. 3.5. Funcións. A oración simple, composta e complexa.
4. Léxico	4.1. O signo lingüístico. Conmutantes de expresión e contido. 4.2. A lexicoloxía e a semántica. A lexicografía e os estudos de léxico. 4.3. Campos semánticos. Compoñentes do significado. Análise paradigmática e sintagmática. 4.4. Relacións léxicas. 4.5. Corrección e innovacións léxicas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	0	20
Presentacións/exposicións	6	18	24
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	2	12	14
Sesión maxistral	28	40	68
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	20	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas aplicando os contidos explicados e axudado polas directrices e supervisión do profesor. Por iso, adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición durante as horas prácticas e por grupos de traballos no que se poña en práctica os contidos explicados.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividades previstas para ser realizadas polos alumnos de maneira autónoma e fóra da aula e que serán corrixiadas polo profesor de maneira individual.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Presentacións/exposicións	En horario de clase. En sesión de tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	En horario de clase. En sesión de tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	En horario de clase. En sesión de tutoría. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de problemas e dúbidas. Revisión de metodoloxía e consultas bibliográficas.

Avaliación		
	Description	Qualification
Presentacións/exposicións	Avaliación da elaboración e exposición dun traballo en grupos, que terá que ser exposto na horas prácticas nas que o grupo está dividido.	20
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Avaliación das respostas a exercicios ou actividades propostos polo profesor e realizados fóra da aula polos alumnos de forma autónoma.	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación das competencias que inclúen preguntas teóricas ou prácticas sobre os contidos tratados na materia. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40

Other comments on the Evaluation

A avaliación será continua.

Para poder seguir esta avaliación terá que asistirse ó 80% mínimo das horas. A asistencia é un requisito para seguir a avaliación continua, pero non será puntuada na nota global.

A avaliación consistirá na realización dunha serie de traballos estipulados polo profesor (presentacións e exposicións de traballos, resolución de problemas ou exercicios, resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma) e da proba de resposta longa, de desenvolvemento. As prácticas ou exercicios propostos terán que ser entregados na data establecida. Fóra dese prazo non serán admitidos, e o alumno perderá a avaliación continua, non poderá realizar a proba de resposta longa e terá que realizar o exame na convocatoria de xullo.

A condición para ser avaliado será a asistencia a un 80% das aulas. Se algún alumno ou alumna non pode asistir ó 80 % das clases por razóns laborais ou persoais, deberá comunicalo ó profesor nos primeiros 15 días de clase.

O alumno que non cumpra estes requisitos terá dereito a un exame final, na data oficial establecida polo centro, por un 100% da nota da materia.

2ª CONVOCATORIA

Na convocatoria de xullo farase unha proba final que valerá o 100% da calificación salvo para aqueles alumnos que teñan feito a avaliación continua pero que non aprobasen na primeira convocatoria. A estes alumnos gardaráselles a nota obtida na Exposición do traballo (20%) e responderán a preguntas de desenvolvemento por un valor do 80% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

- § Almela Pérez, R. (1999): Procedimientos de formación de palabras en español. Barcelona: Ariel.
- § Ayala Castro, M. A. (2001): Diccionarios y enseñanza. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá.
- § Di Tullio, A. (2005): Manual de gramática del español. Buenos Aires: La isla de la luna.
- § Escandell Vidal, M. V. (2007): Apuntes de semántica léxica. Madrid: Cuadernos de la UNED.

- § Gómez Torrego, L. (2002): Gramática didáctica del español. Madrid, SM.
- § Hernanz, M^a L & J. Mª Brucart (1987): La sintaxis (Principios teóricos. La oración simple). Barcelona: Crítica
- § Montolío, E. (coord.) (2000): Manual práctico de escritura académica (3 vols.). Barcelona: Ariel.
- § Real Academia Española (2009): Nueva gramática de la lengua española. 2 volúmenes. Madrid: Espasa.
- § Real Academia Española (2010): Nueva gramática de la lengua española. Manual. Madrid: Espasa.
- § Rodríguez Espiñeira, Mª J. & B. López Meirama (1998). Ejercicios de análisis sintáctico. Universidad de Santiago de Compostela, Lalia, series Minor, nº 6.
- § Sánchez Lobato, J. (coord.) (2006): Saber escribir, Madrid, Aguilar.

Complementaria

- § Gómez Manzano, P. et al. (2000): Ejercicios de gramática y de expresión. Madrid: Editorial Centro de Estudios Ramón Areces.
- § Gómez Torrego, L. (2002-2005): Nuevo manual de español correcto. Madrid: Arco/Libros. (2 vols.)
- § Teso Martín, E. del (2002): Compendio y ejercicios de semántica I. Madrid, Arco/libros.
- § Villanueva, D. (2006): El comentario del texto narrativo: cuento y novela. Madrid: Marenostrum, Forum Didáctico.
- § Bosque, I. (2004). Redes. Diccionario combinatorio del español contemporáneo. Madrid: SM.
- § DCECH (1980-1991). Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico, de Juan Corominas, con la colaboración de José
- § DEA. (1999). Diccionario del español actual, de Manuel Seco, Olimpia Andrés y Gabino Ramos. Madrid: Aguilar.
- § DUE. (1998). Diccionario de uso del español, de María Moliner. Madrid: Gredos.
- § Pharies, D. (2002). Diccionario etimológico de los sufijos españoles. Madrid: Gredos.
- § REAL ACADEMIA ESPAÑOLA-ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA (2005). Diccionario panhispánico de dudas. Madrid: Espasa Calpe.

Ao longo do curso, os alumnos terán que consultar tamén fontes electrónicas tanto escritas, tales como xornais en rede (ex.: www.elpais.es; www.farodevigo.es) coma orais.

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua e a literatura infantil/P02G110V01404

IDENTIFYING DATA**Matemáticas e a súa didáctica I**

Subject	Matemáticas e a súa didáctica I		
Code	P02G120V01304		
Study programme	Grao en Educación Primaria		
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year
	6	Mandatory	2
Teaching language	Castelán		Quadmester
	Galego		1c
Department	Matemáticas		
Coordinator	Gil Villanueva, José María		
Lecturers	Gil Villanueva, José María		
E-mail	jmgil@uvigo.es		
Web			
General description			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B13	Razoamento crítico
B17	Creatividade

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
(*)Conocer las áreas curriculares de la Educación Primaria, la relación interdisciplinar entre ellas, los criterios de evaluación y el cuerpo de conocimientos didácticos en torno a los procedimientos de enseñanza y aprendizaje respectivos.	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
(*)Adquirir competencias matemáticas básicas	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
(*)Conocer el currículo escolar de matemáticas.	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
(*)Analizar, razonar y comunicar propuestas matemáticas.	A2 A10	B1 B2 B8 B9 B13
(*)Plantear y resolver problemas vinculados con la vida cotidiana.	A2 A3	B2 B3 B7 B8 B9 B17

(*)Valorar la relación entre matemáticas y ciencias como uno de los pilares del conocimiento científico.

A2

B1
B2
B3
B9

Contidos

Topic	
1. Números e operacións: conceptos previos	*
2. A clasificación e a ordenación	*
3. Os números naturais	*
4. Sistemas de numeración	*
5. Operacións	*
6. Divisibilidade	*
7. As fraccións e os números decimais	*
8. Os problemas aritméticos	*

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas e/ou exercicios	26	47	73
Sesión maxistral	25	50	75
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, por parte do alumnado.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de titoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Sesión maxistral	A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de titoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de titoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.

Avaliación

	Description	Qualification
Resolución de problemas e/ou exercicios	Se tratará de una prueba escrita en la que el alumno deberá resolverseis problemas relacionados con los contenidos de la materia y contestar a dos preguntas teóricas. En la calificación final se tendrá en cuenta la participación en los distintos grupos de trabajo	100

Other comments on the Evaluation

En posteriores convocatorias o sistema de avaliación será o mesmo que o previsto para a primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Nortes Checa, Andrés, **700 problemas de Matemáticas y su Didáctica**, Diego Marín,
Nortes Checa, Andrés, **Matemáticas y su Didáctica**, Diego Marín,
Varios (colección), **Matemáticas: Cultura y aprendizaje**, Síntesis,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Geography**

Subject	Geography			
Code	P02G120V01305			
Study programme	(*)Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	1st
Teaching language	Spanish			
Department				
Coordinator	Pazo Labrador, Alberto José			
Lecturers	Pazo Labrador, Alberto José			
E-mail	apazo@uvigo.es			
Web				
General description	(*)Trátase de que o alumno adquira os coñecementos, habilidades e destrezas necesarias para comprender e coñecer os aspectos elementais dos fenómenos xeográficos, físicos e humanos e os seus interrelaciones, así como a súa proxección na *docencia. Trátase tamén de que o alumno desenvolva as súas capacidades de análises e de sínteses e o *razonamiento espacial, fundado na *multicausalidad dos procesos xeográficos.			

Competencies

Code	
A1	(*)Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A7	(*)Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	(*)Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	(*)Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	(*)Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	(*)Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	(*)Capacidade de análise e síntese
B2	(*)Capacidade de organización e planificación
B3	(*)Comunicación oral e escrita
B5	(*)Coñecementos de informática
B6	(*)Capacidade de xestión da información
B7	(*)Resolución de problemas
B8	(*)Toma de decisións
B9	(*)Traballo en equipo
B12	(*)Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	(*)Razoamento crítico
B14	(*)Compromiso ético
B15	(*)Aprendizaxe autónoma
B17	(*)Creatividade
B19	(*)Coñecemento doutras culturas e costumes
B22	(*)Sensibilidade por temas ambientais

Learning aims

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
(*)Comprender los principios básicos de las Ciencias Sociales: Geografía	A1	B3 B6 B12 B13 B14
(*)Conocer el currículo escolar de las Ciencias Sociales: los contenidos geográficos	A1 A8 A9	B1 B2 B3 B12 B13 B14 B22

(*)Conocer y aplicar los métodos y técnicas propios de la Geografía en el estudio y análisis espacial y dominar el vocabulario geográfico básico	A8 A9	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B13 B14 B15 B19 B22
(*)Integrar el estudio geográfico desde una orientación instructiva y cultural	A9 A11	B3 B7 B8 B12 B14 B19 B22
(*)Fomentar la educación democrática de la ciudadanía y la práctica del pensamiento social crítico	A7 A8 A9	B7 B8 B9 B12 B13 B22
(*)Desarrollar y evaluar contenidos del currículo mediante recursos didácticos apropiados y promover las competencias correspondientes entre los estudiantes	A10	B7 B8 B9 B15 B17
(*)Manejo de las TICs de forma adecuada a las necesidades y niveles de la Educación Primaria	A11	B5 B6 B7 B15

Contents

Topic	
1. BLOCK 1: The situation in the space and the representation	The Earth in the Universe and his movements. The geographic consequences. The representations of the Earth.
(*)2. BLOQUE 2. Las consecuencias geográficas de los procesos naturales	(*)La Hidrosfera El sistema climático Las formas del relieve terrestre La Biosfera
3. BLOCK 3. The geographic consequences of the human action	The population of the world and his problems. The process of urbanisation and the current characters of the city. The globalisation.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Master Session	22.5	22.5	45
Classroom work	15	30	45
Tutored works	3	3	6
Others	5	10	15
Group tutoring	3	6	9
Long answer tests and development	3	6	9
Troubleshooting and / or exercises	3	6	9
Other	4	8	12

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Master Session	Exhibition of the contents of the matter, with support of audiovisual material and practical examples

Classroom work	Resolution of exercises; works with cartographic material; realisation, analysis and comment of charts; comments of text
Tutored works	Realisation, in group, of an exhaustive comment of a leaf of the Topographical Map
Others	Assistance and active participation in the activities of the classroom
Group tutoring	Resolution of doubts and problems and orientación on the concepts, works of classroom and works tutelados

Personalized attention

Methodologies	Description
Group tutoring	
Tutored works	

Assessment

	Description	Qualification
Classroom work	Three theoretical proofs on the basic concepts and contents of the *temario	10
Tutored works	Three practical proofs on appearances treated in the *temario	10
Others	Assistance and active participation in the activities of the classroom	5
Long answer tests and development	Three theoretical proofs on the basic concepts and contents of the *temario	35
Troubleshooting and / or exercises	Three practical proofs on appearances treated in the *temario	35
Other	Assistance and active participation in the activities of the classroom	5

Other comments on the Evaluation

Las pruebas teóricas y prácticas, los trabajos de aula, tutelado y demás actividades serán liberatorias. En el examen final (oficial) se harán las partes que queden pendientes, en su caso. En caso de no asistir y no realizar las actividades, o no realizar las pruebas correspondientes, se harán todas en el examen final (oficial). Para obtener un aprobado en la calificación final es CONDICIÓN NECESARIA haber superado las pruebas teóricas y prácticas. La realización de las demás actividades por sí solas, aunque numéricamente lo permitan, no será suficiente para conseguir el aprobado final. De la misma manera, el aprobado de la parte teórica no bastará para el aprobado final sin la realización y superación de las demás actividades

Las pruebas teóricas y prácticas no se compensarán entre sí de cara a la nota final; es preciso aprobar las tres partes de manera independiente. Los contenidos teórico-prácticos de cada prueba serán los siguientes: en la primera, los del bloque 1; en la segunda, los del bloque 2; en la tercera, los del bloque 3. A las pruebas parciales teórico-prácticas sólo se podrán presentar aquellos alumnos que hayan entregado una ficha debidamente cubierta dentro del primer mes.

En la segunda convocatoria, julio, y demás convocatorias extraordinarias, deberá hacerse un examen global de la materia. No se conservarán las notas de eventuales partes aprobadas. Solamente se conservarán, en caso de haberse realizado en el aula, las calificaciones de las actividades de las clases B. De no haber realizado estas actividades, deberán realizarse en ese examen.

Sources of information

Recommendations

IDENTIFYING DATA**Didáctica das artes plásticas e visuais**

Subject	Didáctica das artes plásticas e visuais			
Code	P02G120V01401			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Varela Casal, Cristina			
Lecturers	Varela Casal, Cristina			
E-mail	cristinavarelaacasal@uvigo.es			
Web				

General description A finalidade primeira da [didáctica das artes plásticas e visuais] é proporcionar aos alumnos unha formación artística e didáctica de calidade. Tanto no que se refire á capacidade de formalizar e interpretar producións da arte nos seus diversos ámbitos e territorios como concepto ampliado, como no que se refire á capacidade de reelaborar os mencionados contidos para facilitar a formación dos nenos.

A tarefa é construír un sustrato de coñecemento teórico necesario, combinado cunha serie de destrezas e habilidades formais que armen ao alumno dunha capacidade crítica e creativa que lle permita desenrolar ferramentas de aprendizaxe, valoración e coñecemento coas que traballar no campo da educación primaria. Traballaremos no taller con rutinas procedimentais e elaboracións técnicas simultaneamente ao estudo de contidos xerais da historia da arte. Estas tarefas máis CONVENCIONAIS convivirán coa análise e o traballo dentro dos novos espazos da arte e as novas ferramentas visuais, audiovisuais e tecnolóxicas nas que abordaremos posibilidades de traballo máis vinculadas a linguaxes actuais cercanos e intuitivos para os rapaces de primaria cos que os nosos alumnos terán que traballar.

As rutinas habituais do noso traballo durante o curso académico alternarán a produción práctica coa reflexión teórica, o traballo de campo e as propostas de ferramentas didácticas específicas.

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecementos de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional

B11 Habilidades nas relacións interpersoais
 B12 Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
 B13 Razoamento crítico
 B14 Compromiso ético
 B16 Adaptación a novas situacións
 B17 Creatividade
 B19 Coñecemento doutras culturas e costumes
 B20 Iniciativa e espírito emprendedor
 B21 Motivación pola calidade

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
1. Ter dominio sobre toda clase de imaxes visuais, as obras de Arte, os símbolos e sinais visuais; a publicidade e os medios de comunicación de masa, primordialmente visuais; os obxectos, pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material antiga e contemporánea, os fenómenos naturais, as paisaxes e fenómenos naturais, e en xeral todo o visible e tanxible.	A1	B1 B13 B19
2. Comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais.	A2 A3 A8	B3 B6 B10
3. Coñecer a aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia (ECI/3854/2007 y ECI/3857/2007)	A2 A5 A10	B9 B11 B17
4. Saber regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos (ECI/3854/2007), e de 6-12 anos (ECI/3857/2007)	A2 A4 A5 A6	B2 B11
5. Mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar, crear e producir os problemas das linguaxes Artísticas visuais.	A3 A8 A10 A11	B1 B6 B12 B13
6. Ser capaz de comprender unha ampla variedade de linguaxes, técnicas e movementos Artísticos Visuais.	A1 A8 A10	B1 B10 B12 B13 B16 B17 B19
7. Poder producir imaxes, en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito de coñecementos típicos e característicos da Área artística Visual.	A1 A2 A8 A10 A11 A12	B1 B5 B7 B8 B13 B14 B17 B19 B20 B21
8. Coñecer [e avaliar] o currículo escolar das Didácticas da Expresión Artística	A1 A2 A6 A8 A10 A11 A12	B1 B2 B6 B8 B9 B11 B13 B16
9. Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e promovelos nos estudantes dende a participación e o esforzo individual	A2 A3 A7 A8 A10 A12	B1 B9 B11 B14 B17 B19

10. Comprender, respetar e promover a diversidade cultural de España e de Europa, e contribuir á planificación e xestión críticas de tal diversidade (2006/962/CE)

A2
A7
A10
A12
B5
B10
B12
B13
B14
B19

Contidos

Topic	
I. Artes Plásticas e visuais. Marco disciplinar e Modelos formativos	Estrutura curricular das Artes Plásticas e Visuais en E. Primaria. Obxectivos cognitivos e procedimentais. Criterios metodolóxicos. Observación, representación, experimentación, transformación.
II. O concepto ampliado da arte como base da educación e a conciencia.	Arte a partir dos anos 60: pop, arte conceptual, minimal, land art, happening, performance, video arte, body art ... O papel do espectador. O cuestionamento da durabilidade. Artistización do cotián, cuestionamiento aurático
III. Elementos básicos da Plástica I	A linguaxe e a comunicación visual O grao de iconicidade Lectura de imaxes: tipo de forma Lectura de imaxes: modos de expresión da linguaxe icónica Elementos básicos: Punto, liña, plano
IV. Elementos básicos da Plástica II	A color A textura A composición
V. O concepto creatividade	Mitos sobre a creatividade Definición de creatividade O papel da imaxinación na creación Pensamento converxente vs. Pensamento diverxente Teoría das intelixencias múltiples de Gardner Debuxar co lado dereito do cerebro
VI. Traballo por proxectos: retrato-autorretrato/ imaxe-autoimaxe	O guión gráfico ou story board: a argumentación visual de contidos A fotografía como ferramenta da linguaxe visual: planos e encuadres. Construcción de cámaras fotográficas: A fotografía estenopeica Imaxe en movemento: xoguetes precinematográficos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Sesión maxistral	15	30	45
Traballos tutelados	15	30	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	30	45
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	4	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	7	9

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Sesión maxistral	Valoración de plantexamentos curriculares en E. Primaria. Interpretación e valoración de obras artísticas. Soporte conceptual da linguaxe e recursos específicos da linguaxe plástica e visual.
Traballos tutelados	Planificación e elaboración de traballo por proxectos Planificación e elaboración de materiais e recursos didácticos específicos (plástica) para a Educación Primaria.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Execución técnica adecuada de procedementos e experimentacións de carácter artístico, plástico e visual específico. Resolución de tarefas puntuais de carácter conceptual ou procedimental

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos tutelados	Os traballos tutelados e a resolución de problemas realizaránse de xeito presencial durante o horario de Laboratorio e en Titorías.

Avaliación

	Description	Qualification
Sesión maxistral	Sesiões maxistrais teóricas Estudio de casos Resolución puntual de problemas	20
Traballos tutelados	Traballo por proxectos Materiais e recursos didacticos específicos	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	Bocetos e elaboraciões gráficas Sesiões de debuxo Elaboración de maquetas e obxectos tridimensionais Experimentación matérica Resolución de tarefas simples de caracter conceptual: achegas de información	40

Other comments on the Evaluation

A asistencia puntual e regular posibilita a realización dos exercicios e a resolución de cuestións procedimentais. No caso das sesiões maxistrais o seu seguimento é imprescindible para o asentamento conceptual dos exercicios e traballos tutelados que se exporán a partir dos contidos envorcados nas mencionadas sesiões maxistrais. A asistencia ás clase garante tamén a autoría dos exercicios de caracter máis procedimental que se realizarán no sua maior parte en horario presencial.

Para superar a materia será necesario obter unha media de 5 calculando as porcentaxes detalladas en cada un dos bloques de avaliación. É imprescindible ter un 4 como nota mínima en cada un dos bloques para que se proceda a calcular a nota media.

Na SEGUNDA CONVOCATORIA os alumnos deberá porse en contacto cos responsables da materia. Entregaranse as propostas relativas á elaboración de unidades e materiais didácticos que se expuxeron durante o curso, así como os exercicios procedimentais realizados tamén durante o curso presencial. Cos soportes e calidades que no seu momento detalláronse.

No caso de alumnos que asistan regularmente a clase e presenten as entregas parciais puntualmente e en forma e aínda así non logren superar a materia deberán, para esta segunda convocatoria, repertir só aquelas entregas nas que non alcanzasen a nota mínima de 5. Conservaráselles o resto das notas obtidas nos exercicios Se aprobados e acharase a media correspondente en función dos criterios xa comentados.

Bibliografía. Fontes de información

Edwards, B., **El color**, 2006,

Marín, R. (coord.), **Didáctica de la Educación Artística**, 2003,

Lowenfeld y Brittain, **Desarrollo de la capacidad creadora**, 1996,

EDWARDS, Betty, **APRENDER A DIBUJAR CON EL LADO DERECHO DEL CEREBRO**, 2000,

AAVV, **Daumen kino. The Flip Book Show**, 2005,

Álvarez Reyes, Juan Antonio, **Fantasmagoría. Dibujo en movimiento**, 2006,

Berger, John, **Modos de ver**, 1980,

Calabrese, Omar, **El lenguaje del arte**, 1987,

Castelo Sardina, Luis, **Del ruido al arte : una interpretación de los usos no normativos del lenguaje fotográfico.**, 2006,

Marchán Fiz, Simón, **Del arte objetual al arte de concepto : 1960-1974 : epílogo sobre la sensibilidad "postmoderna"**, 2009,

Agra, M.J. y otros, **La educación artística en la escuela**, 2007,

Aguirre, I, **Teorías y prácticas en educación artística**, 2000,

Wilson, B. y otros, **La enseñanza del dibujo a partir del arte**, 2004,

Wong, W, **Principios del diseño en color**, 1998,

AAVV. 2000. Enciclopedia Técnicas Dibujo, Pintura, Grabado... Barcelona. Acanto.

Agra, M.J. y otros 2007 La educación artística en la escuela. Barcelona. Graó

Aguirre, I. 2000. Teorías y prácticas en educación artística. Pamplona. U.P. Navarra.

Berrocal, M. y otros. 2005. Menús de educación visual y plástica. Barcelona. Graó

Berrocal, M. y otros 2003. Figuras, Formas, Colores... Barcelona. Graó.

Caja, J. (coord.) 2002. La educación visual y plástica hoy. Barcelona. Graó

Hernández, M. 2000. Educación Artística y Arte Infantil. Madrid. Fundamentos.

Wilson, B. y otros 2004. La enseñanza del dibujo a partir del arte. Barcelona. Paidós

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Educación artística/P02G120V01902

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Other comments

É necesaria a asistencia puntual, continuada e activa a clase para poder seguir os contidos que se plantexan de forma consecutiva.

A pesar de que os bloques son independentes retomaranse contidos de forma intermitente para que as cuestións básicas queden debidamente asentadas.

A materia NON é exclusivamente técnico-práctica e procedimental, xa que ten unha significativa carga conceptual.

IDENTIFYING DATA**Didáctica das ciencias experimentais I**

Subject	Didáctica das ciencias experimentais I			
Code	P02G120V01402			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Pérez Rodríguez, Uxío			
Lecturers	Pérez Rodríguez, Uxío			
E-mail	uxio.perez@uvigo.es			
Web				

General description Se tomamos en consideración os referentes que neste momento existen acerca das tendencias ao redor da titulación que marca o EEES, como son o estudo das competencias específicas de formación disciplinaria e profesional do Libro Branco (ANECA) do Título de Grao de Maxisterio na área de ciencias experimentais, obsérvase que as competencias máis valoradas aluden a aspectos vinculados directamente co desenvolvemento didáctico da área, xunto á imprescindible formación e coñecemento dos contidos do propio currículo de Ciencias da EP. Os coñecementos, actitudes e destrezas específicos para a área de Ciencias Experimentais expóñense en termos de obxectivos na proposta de Título Universitario de Grao segundo RD 55/2005, de 21 de xaneiro de Mestre de EP. Neste contexto normativo, as universidades van seguir sendo competentes na formación inicial do profesorado e van seguir contribuíndo substancialmente ao perfil profesional do profesorado novel de EP.

Por outra parte, a ciencia forma parte da cultura e caracteriza, en gran medida, a sociedade na que vivimos. O alumnado de Educación Primaria debe aprender as posibilidades de intervención no medio de maneira que se favoreza a sostibilidade das formas de vida e do medio ambiente a través dun achegamento ao mundo físico e natural e dunha interrelación coas outras áreas de coñecemento. Trátase dun enfoque globalizado de utilización da ciencia para formar á cidadanía. O alumnado desta titulación, futuro persoal docente, debe promover unha educación científica que axude a pensar, a comunicarse, a facer e a autorregularse, tendo como referente o establecido no currículo de Educación Primaria da Consellería de Educación da Xunta de Galicia.

A práctica docente universitaria e as liñas de investigación didáctica, neste campo, deben contemplar metodoloxías e construcións conceptuais, procedementais e actitudinais, sempre en interacción e co horizonte do desenvolvemento das competencias básicas, relativas a problemas globais de actualidade tales como os referidos medio ambiente e ao desenvolvemento sostible. Deste modo, partindo das metodoloxías propias da didáctica das ciencias, pódense utilizar os enfoques C-T-S, os da construción do coñecemento arredor de problemas globais, os de alfabetización científica e técnica da cidadanía, ou os da Educación en Ciencia Global: Débese incluír o tratamento da transversalidade, prestando especial atención á igualdade entre homes e mulleres, dentro dun modelo integrador.

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural

A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecementos de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
☐ Capacidade para comprender a complexidade dos procesos educativos das ciencias experimentais na E. Primaria partindo das experiencias previas do alumnado desta etapa educativa	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
☐ Capacidade para comprender a construción do coñecemento científico e da ciencia escolar	A4	B5
☐ Capacidade para relacionar fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación das aprendizaxes do ensino das ciencias na Educación Primaria desde un enfoque globalizado	A5	B6
	A6	B7
☐ Capacidade para utilizar e elaborar recursos didácticos en soporte papel e dixital para o ensino das ciencias na Educación Primaria	A7	B8
	A9	B9
☐ Capacidade para realizar actividades experimentais na aula-laboratorio e na contorna	A11	B11
☐ Capacidade para utilizar a Internet e os medios de comunicación social (prensa impresa, dixital e TV) como fontes de recursos multimedia e deseñar actividades de aula - laboratorio	A12	B12
		B13
		B14
		B15
		B16
		B17
		B19
		B21
		B22

Contidos

Topic

A Didáctica das Ciencias Experimentais na Educación Primaria e a aproximación ao coñecemento científico. Finalidades da educación científica: axudar a pensar, a facer, a falar, a colaborar e a autorregularse. Procesos de modelización.

Educación científica e lexislación educativa.

Metodoloxías, estratexias e recursos para o ensino na educación científica.

Autorregulación das aprendizaxes na educación científica: procedementos e instrumentos de avaliación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Debates	4	0	4

Eventos docentes e/ou divulgativos	1.5	0	1.5
Traballos de aula	7.5	50	57.5
Prácticas de laboratorio	28	47.5	75.5
Titoría en grupo	3.5	0	3.5
Sesión maxistral	8	0	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Debates	Debates na aula
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias e obradoiros
Traballos de aula	Realización de traballos de aula
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais
Titoría en grupo	Titorías grupais
Sesión maxistral	Exposicións do profesorado

Atención personalizada

Methodologies	Description
Debates	Resolución de dúbidas, coavaliación
Sesión maxistral	Resolución de dúbidas, coavaliación
Eventos docentes e/ou divulgativos	Resolución de dúbidas, coavaliación
Traballos de aula	Resolución de dúbidas, coavaliación
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas, coavaliación
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas, coavaliación

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos de aula	Realización de traballos de aula	60
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio	40

Other comments on the Evaluation

A materia ten parte teórica (60% da cualificación) e práctica (40%), que se avaliarán do seguinte xeito:

- Parte teórica: o alumnado que asista ao 80% das sesións teóricas poderá superar esta parte mediante a entrega de traballos de aula. O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada ou non entregue os traballos establecidos deberá realizar un exame.

- Parte práctica. o alumnado que asista ao 80% das sesións prácticas poderá superar esta parte mediante a entrega de traballos prácticos. O alumnado que non cumpra coa asistencia indicada ou non entregue os traballos establecidos deberá realizar un exame.

O alumnado que non aprobe algunha parte da materia (teoría/práctica) na convocatoria de maio, poderá optar na convocatoria de xullo por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva ou pola realización dun exame. Gardarenses para a convocatoria de xullo as cualificacións positivas acadadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente.

Neste curso preténdese experimentar o Proxecto de Innovación: "DESEÑO E IMPLANTACIÓN DE PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN EN GRAOS E POSGRAOS A TRAVÉS DA PLATAFORMA TEMA: CUESTIONARIOS KPSI, RÚBRICAS E MAPAS CONCEPTUAIS EN FORMATO DIXITAL" (Pendente de Resolución Reitoral), consistente en:

Neste marco propónse o deseño e implantación de procedementos que inciden no proceso de aprendizaxe (avaliación formativa e formadora, na que o alumnado é corresponsable) a través dos seguintes instrumentos: Cuestionarios ou formularios Knowledge and Prior Study Inventory (KPSI), Rúbricas ou matrices de valoración e Mapas Conceptuais. Todos eles están inseridos na combinación entre o traballo cooperativo e o individual, pois se ben os procesos de aprendizaxe teñen lugar socialmente, a aprendizaxe é individual. No caso dos Mapas Conceptuais tamén se utilizan como probas de execución ou realización.

Bibliografía. Fontes de información

Libro base:

PUJOL, R. M. (2003). Didáctica de las Ciencias en la Educación Primaria. Madrid: Síntesis.

Bibliografía complementaria:

ALBADALEJO, C et al. (1993) Laciència a l'aula. Barcelona: Editorial Barcanova.

CARMEN, L. (1996) El análisis y secuenciación de los contenidos educativos. Barcelona: ICE Universidad de Barcelona/Horsori.

ARCA, M. et al. (1990) Enseñar ciencia . Barcelona: Paidós Rosa Sensat.

ARIAS,A, et al. (2009) O traballo por proxectos na educación infantil, primaria e secundaria. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia, Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

BAUTISTA, G. et al . (2006). Didáctica universitaria en entornos virtuales de enseñanza y aprendizaje. Madrid: Narcea.

BENLLOCH, M. (1984) Por un aprendizaje constructivista de las ciencias. Madrid: Visor.

CLAXTON,G. (1994). Educar mentes curiosas. El reto de la Ciencia en la Escuela. Madrid: Visor.

DRIVER, R. et al. (1989). Ideas científicas de la infancia y la adolescencia. Madrid: Morata.

GELI, A.M. et al. (1992). Reflexions sobre l'ensenyament de les ciències naturals. Vic. Eumo.

GIORDAN, A.; VECCHI, G. (1988). Los orígenes del saber. Sevilla: Diada.

GIORDAN, A. (1982). La Enseñanza de las Ciencias. Madrid, Siglo XXI.

HARLEN, W. (1989). Enseñanza y Aprendizaje de las Ciencias. Madrid: Morata / MEC.

JIMÉNEZ ALEIXANDRE, M. P.; CAAMAÑO, A.; OÑORBE, A.; PEDRINACI, E. E DE PRO, A. (2003). Enseñar Ciencias. Barcelona: Graó.

JORBA, J.; SANMARTÍ, N. (1996). Enseñar, aprender y evaluar. Un proceso de evaluación continua. Propuesta didáctica para las áreas de ciencias de la naturaleza y matemáticas. Madrid: MEC.

JORBA, J.; GÓMEZ, I. i PRAT, A. (1998). Parlar i escriure per aprendre. Ús de la llengua en situació d'ensenyament-aprenentatge de les àrees curriculars. Barcelona: Instituto de Ciencias de la Educación. Universidad Autónoma de Barcelona.

NOVAK, J.; GOWIN, B. (1998). Aprendiendo a Aprender. Madrid: Martínez Roca.

OSBORNE, R.; FREYBERG, P. (1991). El aprendizaje de las Ciencias. Las implicaciones de la Ciencia infantil. Madrid: Narcea.

PERALES, J.; CAÑAL, P. (2000). Didáctica de las Ciencias Experimentales. Alcoy: Marfil.

PUJOLAS, P.; LAGO, J.R. (Coords.) (s.f.). El programa CA/AC (Cooperar para Aprender / Aprender a Cooperar) para enseñar a aprender en equipo. Implementación del aprendizaje cooperativo en el aula. Universidad de Vic.

SANMARTÍ, N. (1995). ¿Se debe enseñar lengua en clase de ciencias? *Aula*, 43, 5-11.

SANMARTÍ, N. (2002). Didáctica de las Ciencias en la Educación Secundaria Obligatoria. Madrid: Síntesis.

Recomendaciones

Subjects that continue the syllabus

Didáctica das ciencias experimentais II/P02G120V01502

Educación ambiental para o desenvolvemento/P02G120V01901

Subjects that it is recommended to have taken before

Ciencias experimentais/P02G120V01302

IDENTIFYING DATA**Expresión e linguaxe musical**

Subject	Expresión e linguaxe musical			
Code	P02G120V01403			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Mejía Gallego, Ana Lucato, Marco			
Lecturers	Lucato, Marco Mejía Gallego, Ana			
E-mail	mlucato@uvigo.es anamejia@edu.xunta.es			
Web				
General description	Coñecemento da linguaxe musical para aplicación práctica co alumnado de primaria. Recursos musicais prácticos.			

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promover a información e os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecementos de informática
B9	Traballo en equipo
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Coñecer os elementos básicos da linguaxe musical.	A1	
Coñecer as diferentes metodoloxías do ensino musical e ser capaz de realizar adaptacións que permitan a todo o alumnado o disfrute da música e o seu uso como medio de expresión.	A1	B13
	A2	B14
	A3	
Coñecer e manexar o instrumental Orff e a súa aplicación didáctica na aula.	A2	B2
		B9
		B15
		B17
Coñecer e manexar a frauta de pico e as diferentes metodoloxías para a súa utilización en Educación Primaria.	A2	B9
		B15
		B17
		B19
Harmonizar e utilizar cancións no nivel de primaria empregando o instrumental Orff e o repertorio popular.		B2
		B5
		B17
		B21

Coñecer os elementos básicos das cantigas e danzas e a súa aplicación didáctica na aula.	A1	B3 B9 B12 B17 B19 B21
Aplicar e utilizar a audición musical, a súa metodoloxía, técnicas e procedementos. A audición musical activa. Método Wuytack. Os musicogramas como forma de linguaxe.	A1 A10	B9 B12 B17 B21
Coñecer e utilizar as aplicacións de Informática Musical: programas de edición de partituras, programas de gravación e edición de son.	A11	B5

Contidos

Topic	
Parámetros constitutivos da arte da música. A Linguaxe Musical.	Parámetros do son. Representación gráfica da música. Ritmo. Expresión musical. Melodía. Harmonía. Textura. Forma. Timbre. Xénero. Harmonización de cancións.
Materiais e recursos didácticos	Recursos educativos e interactivos para traballar na aula. Coñecemento e emprego dos mesmos.
Introdución á práctica instrumental.	A frauta de pico e o instrumental Orff na escola. Coñecemento do instrumental Orff. Práctica do instrumental Orff e da frauta de pico. Repertorio con acompañamentos programados.
Escolas pedagóxicas para o ensino da música.	As metodoloxías para o ensino da música na escola: Wuytack, Orff, Kodaly ... Xogos musicais para mellorar a comprensión da linguaxe musical.
A canción.	Técnicas de aprendizaxe e ensinanza. Método Wuytack. Mímica e cancións. Harmonización e composición de cancións para implementar na aula. Análise musical.
A danza.	A linguaxe do corpo. Improvisación rítmica. Percusión corporal. A danza e a dramatización. Implementación na aula de primaria.
A Audición	A audición musical activa. Metodoloxía. Técnicas e procedementos. O musicograma de Jos Wuytack. Exemplificacións.
Informática musical	Programas de edición de partituras e de gravación e edición de son.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	2	4
Prácticas en aulas de informática	4	6	10
Traballos de aula	10	21	31
Sesión maxistral	28	20	48
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	8	27	35
Traballos e proxectos	8	12	20
Probas de resposta curta	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Preparación para a práctica instrumental: frauta de pico, instrumental Orff...
Prácticas en aulas de informática	Iniciación ó manexo de programas de edición de partituras e de gravación e edición de son.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios prácticos na aula baixo as directrices e supervisión da docente.
Sesión maxistral	Exposición dos temas a desenvolver na aula.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Sesión maxistral	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.
Actividades introdutorias	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.
Prácticas en aulas de informática	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de tutoría ou clase.

Traballos de aula	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase.
Tests	Description
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase.
Traballos e proxectos	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase.
Probas de resposta curta	A atención personalizada poderase realizar por medio do correo electrónico ou presencialmente nas horas de titoría ou clase.

Avaliación

	Description	Qualification
Traballos de aula	Actividades de carácter práctico a desenvolver na aula. Entre outras, pódense incluír actividades como: execución individual ou en grupo de pequenas pezas (rítmicas, vocais e/ou instrumentais), prácticas na aula de informática,....	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Deseño e implementación de actividades prácticas para educación primaria.	30
Probas de resposta curta	Preguntas de resposta curta, e de carácter práctico, onde o alumnado deberá demostrar que adquiriu unha serie de contidos básicos sobre a linguaxe musical.	40

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

Para superar a materia, tanto na modalidade presencial como na non presencial, será preciso que os estudantes obteñan en todas e cada unha das partes avaliadas, polo menos un 50% da súa cualificación total.

A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo preciso superar cada unha delas illadamente.

Aplicaranse dous sistemas de avaliación diferenciados para o alumnado Asistente e o Non Asistente. O alumnado que por diversos motivos non poida participar no desenvolvemento da materia en calidade de Asistente deberá poñerse en contacto co profesorado nos primeiros días de inicio da materia para informar desta situación e poder ser convenientemente avaliado. Do mesmo modo, todo aquel alumnado que, sen notificar esta situación, asista a menos do 80% das sesións teórico-prácticas será considerado para todos os efectos como Non Asistente.

O alumnado deberá entregar a súa ficha debidamente cumprimentada nun prazo máximo de tres semanas facendo constar expresamente a modalidade pola que opta.

* Modalidade presencial: A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas nos distintos apartados especificados no cadro superior, sendo preciso ter superados cada un deles illadamente.

* Modalidade non presencial: Os alumnos/as non asistentes, realizarán un exame práctico relacionado coas competencias da materia. A avaliación e a superación da mesma virá determinada do seguinte xeito:

- Traballos e proxectos (individuais): 30%
- Exame práctico, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. 30%
- Proba teórica de resposta curta: 40%

Do mesmo xeito que na modalidade Presencial, a nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo preciso superar cada unha delas illadamente, obtendo polo menos un 50% da súa cualificación total.

SEGUNDA CONVOCATORIA:

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo, gardándose a nota da parte superada (exclusivamente para o presente curso académico), tanto na modalidade presencial como na non presencial.

Toda a información necesaria para superar a materia se encontra na plataforma TEMA a disposición dos alumnos/as.

Bibliografía. Fontes de información

Pilar Pascual Mejía, **Didáctica de la música**, Pearson,
 Jos Wuytack, **Audición Musical Activa**, Asociación Wuytack,

Programas, **Audacity2.0**, Licencia Pública General de GNU (GPL),
Programas, **MuseScore**, Licencia Creative Commons Atribución 3.0 Unported, 2002-2012 Werner Schweer y otros.,
Nuria Riu, **El lenguaje musical: propuestas didácticas para los tres ciclos de primaria**, Ceac,
Asociación de gaiteros galegos, **Pelo gato 24**, Pai Música,
Giráldez,A., **Contribuciones de la educación musical a la adquisición de las competencias básicas.**, Eufonía, nº 41.
pp, 37-48,

MATERIAIS COMPLEMENTARIOS:

Molina, E. *La improvisación en el lenguaje musical*. Madrid: Real Musical.

De Pedro, D. *Teoría Completa de la Música*. Madrid: Real Musical.

Didáctica de la música: Clases prácticas. Revista trimestral de Pedagogía musical.

Eufonía. Didáctica de la música. Editorial GRAO. Barcelona.

Eufonía. "Musicograma: actividad musical que aproxima a los pequeños al desarrollo personal y creativo", nº 29, xaneiro 2003.

Recomendacións

Other comments

IDENTIFYING DATA				
Galician language				
Subject	Galician language			
Code	P02G120V01404			
Study programme	(*)Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	2nd
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Acuña Trabazo, Ana			
Lecturers	Acuña Trabazo, Ana Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
E-mail	ganime@uvigo.es			
Web				
General description	<p>(*)A especialidade de Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. E tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade).</p> <p>O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.</p>			

Competencies	
Code	
A2	(*)Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	(*)Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	(*)Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	(*)Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	(*)Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B1	(*)Capacidade de análise e síntese
B2	(*)Capacidade de organización e planificación
B3	(*)Comunicación oral e escrita
B4	(*)Coñecemento dunha lingua estranxeira
B7	(*)Resolución de problemas
B9	(*)Traballo en equipo
B11	(*)Habilidades nas relacións interpersoais
B12	(*)Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	(*)Razoamento crítico
B14	(*)Compromiso ético
B15	(*)Aprendizaxe autónoma
B17	(*)Creatividade
B18	(*)Lideranza

Learning aims		
Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Comprise the basic principles of the sciences of the language and the communication.	A4	B3
	A6	B11
		B13
		B14

Speak, read and write correct and properly in Galician.	A4 A5 A6 A11	B1 B2 B3 B11 B13 B15
Know and dominate techniques of oral expression and writing to improve the oral competitions and writings and, especially, to improve the editorial of academic texts.	A5 A6 A11	B1 B3 B9 B13 B17
Know the *fonética and the spelling of the Galician tongue.	A6	B3 B15
Know the grammar of the Galician tongue.	A2 A6 A11	B1 B3 B12 B15
Know the different registers and uses of the Galician tongue.	A5 A6 A11	B3 B18
Comprise the rules of training of words by the that the Galician tongue enriches his vocabulary by internal road.	A6	B1 B3 B7
Know and use properly a *léxico sufficient to express accurately in the oral exhibition and in the editorial of texts.	A2 A4 A6	B3 B4 B7 B11 B12 B15

Contents

Topic	
Fonética And spelling	The use of the *grafías and the system *fonético Galician. The *acentuación graphic. Words of dubious spelling. The signs of punctuation.
Grammar	Substantive and adjective. Article. *Pronome Personal. Demonstrative. Possessive. Undefined and hash marks. Relative, *interrogativos and *exclamativos. The adverb. The verb. The *infinitivo combined. The *perífrases verbal. The elements of relation: prepositions and conjunctions. The syntax *oracional. Concordance *nominal and verbal correlation. The building of the prayer.
Léxico And training of words	Words *patrimoniais, *semicultismos and *cultismos. Groups *consonánticos. Suffices and *terminacións. Families *léxicas irregular. Interferences *léxicas. *Neoloxismos. The accuracy *léxica: selection of the *léxico, *incorreccións common, topical and abuses. Processes of training of words and morphology *léxica. *Derivación: *prefixación And *sufixación. *Parasíntese. Composition. Other procedures.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Tutored works	7.5	15	22.5
Troubleshooting and / or exercises	15	15	30
Master Session	30	49.5	79.5

Troubleshooting and / or exercises	3	3	6
Jobs and projects	4	4	8
Other	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Tutored works	Manufacture of one work (text writing, study *dialectolóxico or analysis of any aspect related with the plan).
Troubleshooting and / or exercises	Exercises related with the *temario of the subject.
Master Session	Development of the program of the subject, with special attention to the grammar of the language.

Personalized attention

Methodologies	Description
Master Session	Relative clarifications to the program, it any subject explained in the classroom or the *caquera doubt envelope the activities planned. Orientations envelope to manufacture of one work writing. Indications envelope to oral exhibition of the work realized. Attention *presencial, during it time of *atendemento, in the dispatches 119 or 124.
Tutored works	Relative clarifications to the program, it any subject explained in the classroom or the *caquera doubt envelope the activities planned. Orientations envelope to manufacture of one work writing. Indications envelope to oral exhibition of the work realized. Attention *presencial, during it time of *atendemento, in the dispatches 119 or 124.
Troubleshooting and / or exercises	Relative clarifications to the program, it any subject explained in the classroom or the *caquera doubt envelope the activities planned. Orientations envelope to manufacture of one work writing. Indications envelope to oral exhibition of the work realized. Attention *presencial, during it time of *atendemento, in the dispatches 119 or 124.

Assessment

	Description	Qualification
Tutored works	Manufacture of one work (text writing, study *dialectolóxico or analysis of any aspect related with the plan).	20
Troubleshooting and / or exercises	Exercises related with the *temario of the subject.	20
Other	Examination.	60

Other comments on the Evaluation

Model A: The students that assist regularly to the kind (how minimum 80%), for power presented to the examination, will have to surpass before the exercises of the kinds B and the work of the kinds C. To approve the subject there is that surpass the work, the exercises and the examination. While no it approve the examination no will sum the notes of B and C.

Model B: The students that do not assist regularly to the kind (less of 80%), for power presented to the examination will have to deliver two weeks before the official date, and how requirement, the exercises of the kinds B and an equivalent work to the of the kinds C. These works only will explain how requirement for power presented to the examination.

In the second announcement will proceed to the even system of evaluation.

Sources of information

Álvarez, R., Monteagudo, H. e Regueira, X. L., **Gramática galega**, Vigo: Xerais,
 Álvarez, R. e Xove, X., **Gramática da lingua galega**, Vigo: Galaxia,
 Feixóo Cid, X., **Gramática da lingua galega. Síntese práctica**, Vigo: Xerais,
 Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. I, II,** Vigo: A Nosa Terra,
 Granxa González, X. A. e Méndez Álvarez, M. X., **Manual de lingua galega I e III**, Vigo: Xerais,
 Hermida, C., **Gramática práctica (morfosintaxe)**, Santiago: Sotelo Blanco,
 ILG/RAG, **Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego**, Santiago de Compostela: ILG/RAG,
 López Taboada, C. e Soto Arias, R., **Dicionario de fraseoloxía galega**, Vigo: Xerais,
 Méndez Álvarez, M^a. X., **Ortografía da lingua galega**, Vigo: Xerais,
 Muñoz Súa, B., **Claro e seguido. 1, 2, 3, 4**, Vigo: Xerais,
 Pena, X. R. e Rosales, M., **Manual e exercicios de galego urxente**, Vigo: Xerais,
 Regueira, X. L., **Os sons da lingua**, Vigo: Xerais,
 Santamarina, A. (dir.), **Dicionario de dicionarios, Versión 3**, A Coruña: Fundación Barrié de la Maza,
 Xove Ferreiro, X. (coord.), **Novo dicionario da lingua galega**, Vigo: Obreroiro/Santillana,

Addresses in the net

#[Http://ilg.usc.es](http://ilg.usc.es)

#[Http://www.cirp.es](http://www.cirp.es)

[Http://www.culturagalega.org/archives/*cdsg/*loia](http://www.culturagalega.org/archives/*cdsg/*loia)

#[Http://www.ogalego.eu/](http://www.ogalego.eu/)

[Http://www.realacademiagalega.org/dictionary/#start](http://www.realacademiagalega.org/dictionary/#start).Of the

#[Http://www.realacademiagalega.org/*documents/10157/19499of the0-6to97-4*d15-*aa91-*fa7to36*f5*f2*bd](http://www.realacademiagalega.org/*documents/10157/19499of%20the0-6to97-4*d15-*aa91-*fa7to36*f5*f2*bd)

#[Http://www.xunta.es/*linguagalega/archives/*Lexico2-Galicia.Pdf](http://www.xunta.es/*linguagalega/archives/*Lexico2-Galicia.Pdf)

#[Http://www.xunta.es/*linguagalega/archives/*Lexico1-Galicia.Pdf](http://www.xunta.es/*linguagalega/archives/*Lexico1-Galicia.Pdf)

Recommendations

Other comments

A ficha persoal cos datos e a fotografía debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

IDENTIFYING DATA**Matemáticas e a súa didáctica II**

Subject	Matemáticas e a súa didáctica II			
Code	P02G120V01405			
Study programme	Grao en Educación Primaria			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Matemáticas			
Coordinator	Gil Villanueva, José María			
Lecturers	Gil Villanueva, José María			
E-mail	jmgil@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias de titulación

Code	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B13	Razoamento crítico
B17	Creatividade

Competencias de materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
(*)Adquirir competencias matemáticas básicas	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
(*)Conocer el currículo escolar de matemáticas.	A1 A2 A10	B1 B2 B3 B13
(*)Analizar, razonar y comunicar propuestas matemáticas.	A2 A10	B1 B2 B3 B9 B13
(*)Plantear y resolver problemas vinculados con la vida cotidiana.	A2 A3	B2 B3 B7 B8 B9 B17
(*)Valorar la relación entre matemáticas y ciencias como uno de los pilares del conocimiento científico.	A2	B1 B2 B3 B9

Contidos	
Topic	
1. Geometría y medida: Elementos básicos.	(*)
2. Figuras geométricas.	(*)
3. Relaciones métricas.	(*)
4. Longitudes áreas y volúmenes	(*)
5. Geometría con coordenadas.	(*)
6. Tratamiento de la información: Recogida y ordenación de datos.	(*)
7. Representaciones gráficas.	(*)
8. Medidas de tendencia central y de dispersión.	(*)
9. Probabilidad.	(*)

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas e/ou ejercicios	26	47	73
Sesión maxistral	25	50	75
Resolución de problemas e/ou ejercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia, por parte do alumnado.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Sesión maxistral	A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de titoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Resolución de problemas e/ou ejercicios	A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de titoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou ejercicios	A atención personalizada garantirase, por unha banda, en horas de titoría e, por outro, nas horas presenciais dos grupos C.

Avaliación		
	Description	Qualification
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Se tratará de una prueba escrita en la que el alumno deberá resolverseis problemas relacionados con los contenidos de la materia y contestar a dos preguntas teóricas. En la calificación final se tendrá en cuenta la participación en los distintos grupos de trabajo	100

Other comments on the Evaluation

En posteriores convocatorias o sistema de avaliación será o mesmo que o previsto para a primeira convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información	
Nortes Checa, Andrés, Matemáticas y su Didáctica , Diego Marín,	
Nortes Checa, Andrés, 700 problemas de Matemáticas y su Didáctica , Diego Marín,	
Varios (colección), Matemáticas: Cultura y aprendizaje , Síntesis,	

Recomendacións